

SETMANARI IL·L·STRAT DE LITERATURA NOVAS Y ANUNGIS

Dedicat ab preferencia al desarrollo de la vida teatral de Catalunya

SURT LOS DISSAPTES

Director: D. JOAN BRÚ SANCLEMENT

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
Carrer de las Cabras, 13, según.
Bussó á la escala.

PREUS DE CADA NÚMERO:

Número corrent..	0'10 Ptas.
» atrassat..	0'15 »
» » pera	
los no suscrits..	0'20 »

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

En Barcelona. Ptas. 2 trimestre.	
Fora ciutat. » 2 »	
Extranjer y	
Ultramar. » 10 l' any.	

ALPORS POLITICHS DEL CATALANISME

NOTAS HISTÓRICAS (1)

VAM dir que un dels acorts de més trascendencia adoptats per lo primer Congrés catalanista l' any 1880, fou la creació del Centre Catalá de Barcelona, y á tal acort va donarshi cumpliment lo dia 17 de Juny de 1882, no haventho fet anteriorment per la rahó de estar entretinguts en lo Govern civil los Estatuts projectats per la Comissió organitzadora, y de conformitat ab la ley alashoras vigent en materia de associacions, precisava la aprobació gubernativa, la cual no va obtenirse fins á 2 de Mars de 1882, essent gobernador D. F. Moreu.

La sessió inaugural va celebrarse en l' esmentat dia 17 de Juny, á las 9 de la vetlla, y en lo teatro de Romea, revestint l' acte una importancia com cap més ha tingut desde aquell.

La primera Comissió executiva del Centre, la formaren: D. Frederich Soler, president; D. Valentí Almirall y D. Domingo Sert, vis-presidents; y D. Manuel de Lasarte y D. Rossendo Arús y Arderiu, secretaris

Convé aquí fixarnos algun tant en la organització interior de aquesta corporació, puig que en son régimen ha posat en planta un sistema adequat á sas aspiracions pera lo exterior.

Regeix dintre lo Centre Catalá lo sistema representatiu.

La Societat está compartida en 9 seccions y cada una de per sí, ab plena llibertat, nombra la

seva junta particular formada d' un president, dos vis-presidents y dos secretaris. Las seccions tenen iniciativa y vida propias pera tractar de las cuestiones que lo nom de cada una d' ellas compren y es obligatori á tots los socis perteneixer á una de las mentadas seccions y dintre d' ella gosa de veu y vot, tenint ademés veu en totas las sessions de las 8 restants.

Las Mesas ó juntas particulars de las 9 seccions donan un conjunt de 45 personas que revesteixen càrrechs; aquestas 45 personas reunidas votan d' entre tots los socis del Centre cinch personas més, las quals compnen la Mesa ó Comissió executiva del Centre y lo seu president es lo de la Societat. D' aquest cos compost de 50 individuos s' en diu Consell General, y se nomenan «consellers» tots los que d' ell forman part.

Lo govern del Centre pertany al Consell general y cap acort surt al exterior sense que avants hagi obtingut la vénia del Consell, que es un verader cos deliberant. Te ademés lo Centre una Junta administrativa y un bibliotecari, pero aquestos han de ser precisament membres del Consell á fi de que no passin de 50.

Doném aquestos detalls perque la organització del Centre Catalá, ha servit de model á molts associacions catalanistas, y al historiar es útil precisar be los punts d' origen.

També lo Centre havia creat sucursals en diverses localitats de Catalunya y lo president de cada una d' ellas revesteix lo carácter de conseller al trobarse á Barcelona.

En los primers temps la corporació que historiam, donava goig de veurer per lo número y ca-

(1) Vegis lo núm. 64.

litat de las personas aplegadas baix lo seu lema de «Catalunya y Avant», creixent son poder absorbent en sentit d'unió, fins al punt d'aplegar en son sí los principals elements de la minoria del primer Congrés, que tant hostil havia sigut als fundadors de la nova institució, y que ab lo sol fet de ingressar, confessavan y s'arrepentían del error en que havian incorregut.

Lo discurs de inauguració, y las conferencias dominicals donadas per D. Valentí Almirall, cridaren poderosament l'atenció pública y feren ingressar en la Societat gent granada de tots los partits polítichs als qui no anava prou bé la estreta disciplina per un costat, y la desmoralisació de la política madrilenya, per altre.

Lo nom del Centre quedá definitivament sentat ben prompte ab ocasió d'haver la Diputació provincial de Barcelona demanat á las corporacions d'aquí, la seva opinió particular respecte al modo de aumentar lo benestar y la riquesa pública de la provincia.

Llavors se preocupá lo Centre de tant important cuestió y son Consell general formulá un interrogatori que circulá entre 'ls seus socis residents, corresponsals y sucursals, naixent d'ell una lluminosa Memoria rublerta de bona doctrina de administració regional, document que entregá al cos provincial y del cual ne feu una numerosa tirada en llengua castellana y 'l repartí profusament á tota la premsa espanyola y á totas las diputacions provincials d'Espanya.

Aixó va valerli infinitas felicitacions y en especial de las diputacions forals del Nort d'Espanya, quinas regions, aligual que la nostra, treballen pera 'l plantejament del regionalisme administratiu y polítich.

Pero lo desarrollo del Centre mortificava y perjudicava ja 'ls interessos polítichs d'algú, y sortí D. Joan Mañé y Flaquer á donar la veu d'alerta desde las planas del *Diari de Barcelona* á fi de que la seva gent se donés per avisada.

Al mateix temps tornavan á fe 'l bot los elements de *La Renaixensa* y lo Centre Catalá experimentá desercions, ja en lo primer any de sa fundació.

La Memoria de que hem parlat en párrafos anteriors dú la fetxa de 31 d'Octubre de 1882.

Com encara 'ns resta bastant que dir, deixém la ploma y fins un altre día.

J. B.

**

Sentada en un feig d'espigas
 á la voreta del riu,
 contemplant l'aygua com corre
 demunt de 'l hervey tupit,
 ab lo noyet á la falda
 que amorosament somriu...
 ¡Quin temps més felis, ma esposa,
 quin temps més felis!

Aprop la llar, assentada,
 tenint lo rosari als dits,
 pensant ab lo fill que marxa
 á servir al rey, sumís,
 mentre ab sa neu l'hivernada
 priva 'l viatjer son camí...
 ¡Quin temps més trist, oy, ma esposa,
 quin temps més tris!

J. T. Y R.

EN LA MILICIA

—Tot es hu fer de llauer
 ó be está aquí desterrat.
 —Tu que avans sempre soldavas,
 pots dir que t'han ben soldat.

LO SANT DE LA CARMETA

QUADRET

I

—A casa nostra, deya rihent lo Ton, mentres ab un ganivet feya parts d'un capó rostit; á casa nostra la festa mes grossa del any es la del sant de la mestressa. Lo Nadal y la Pasqua ja ho celebrém, pero no ab tanta magnificencia com la Mare de Deu del Carme.

—¡Bravo! exclamaren á coro tots los convidats, ¡bravo per la Carmeta!

Aquesta, roja com una magrana, mes que per la emoció pels bons talls y tragos de xaret-lo que havia despatxat, contestava á n'aquesta felicitació expontánea ab un «gracias» y una rialla franca.

No cal dir que á casa 'l Tón s'estava celebrant ab un espléndit dinar lo sant de la Carmeta. Un dinar d'aquells familiars en los que may hi imperan los cumpliments ni las etiquetas.

Los convidats eran sis y tots feyan rotllo á la taula macissa de noguera. Lo germá del Tón ab la seva dona, una fillola y una cosina de la Carme, la última ab lo seu promés, y en Pep, un minyó aixerit que trevallava á las ordes del Ton en lo mateix taller y aquest l'havía convidat perque se 'l estimava.

—¿Quí vol aquesta cuixa?

—Que 's dongui á la mestressa, va dir en Pep.

—No, respongué la Carme, á mí m'agrada la petxuga.

—Ja te la guardo, exclamá ab satisfacció lo Ton, enforquillantla y fentla passar al plat de la seva dona

—Pósamela á mí la cuixa, va demanar la cosina.

—Sí, es vritat, á tú no t' agrada escurar los ossos.

—¿Qué no bebeu? alsa, bebeu, cridava la Carme agafant lo porró y fentlo passar de má en má.

—Ey, tú, noya, no te 'l acabis tot...

—Que se 'l acabi, ¡aixó ray! al rebost encare n' hi han dos vuytés.

—¡Alto, pubilla! cridá 'l Ton á la cosina, ves que no t' hi adormis. Y tú, ¿qué fas parat? anyadí dirigitse al promés; no veus que la tèva xicota no te 'n deixa?

—Amigu, quin tip de contar las bigas.

—Sí raja tan prim, dígué 'l germá del Ton... déixala que beguì, que aquest plat fa set.

Una rialla general va interrompre la conversa. La xicota que sols per fer enrahonar sostenia 'l porró enlayre mes rato, no va poguer resistir la passió de riurer y va comensar á ennuegarse y estossegar en lo moment en que tenia la boca mes plena de xaret-lo.

—Mira que t' escanyas...

—Porteu aygua...

Y tots, boy rihent hi deyan la seva, mentres la pobra Milia ab los ulls injectats, no podia respirar y se sentia las pessigollas del líquit que á causa d' una extremitut se li havia ficat dintre 'l nas.

—¡Ay bona recontra, cridava la Carme, llensant grans riallas... porteula al llit que te la paperina!

—Ey, tú; fes fugir lo gatot d' aquí la taula.

—Murri... que m' ha prés la petxuga; tú, Ton, agafa 'l gat, cridava la Carme, mira encara la te á la boca.

—¿Que jo agafi 'l gat?... Prou que l' ha agafat ta cosina.

Un' altra rialla coroná l' acudit del amo de la casa.

Entre tant lo Pep no obría la boca pera dir cap paraula. Mentres tots s' esquerdavan de riurer y la mixa feya de las sèvas saltant á la taula pera aprofitarse del *barullo*, ell s' havia fixat en la fillola de la Carme y la estava contemplant fentli la mitja rialla.

La Gracieta, que aixís se deya la noya, era un bonich pomellet de disset anys ó pot ser menos, ab unas galtonas rosadas com duas pomas roquetas y uns cabells tan daurats com los que tenen los *niños* de las iglesias. Com que la casualitat los havia fet seurer un á la vora del altre, naturalment, en Pep va tenir ocasió de desfershi en agasajos durant tot lo dinar, agasajos que la Gracieta no refusava tal volta porque 'l minyó li fou simpátich.

—¿Se diverteix molt, Gracieta?

—Bastant, sí senyor; la padrina es molt de la broma, lo padrí mes qu' ella y allá hont ells siguin may s' hi está trist.

—Es ben vritat; ¿y qué li sembla la Milia?

—Que vol que li diga, respongué la rossa; jo, devant del promés... no gosaría ferlas aquestas gataadas.

—Be, avuy tot passa. Si vosté fos promesa mèva... aixó es un dir ¿sab? no 's cregui que m' enfadés per xó.

Al tirar aquesta indirecta los dos joves varen mirar-se fit á fit per un instint rápit y natural.

—Vaja, vá cridar en aquest moment la Carme,

assentémse altra vegada que encara havém de menjar las postras. Tú, Milia, si 't trobas be, vina que m' ajudarás á portarlas.

—¡No haig de trobarme be! contestá aquesta aixecantse d' un bot.

—¿Vol que la ajudi, padrina? preguntá la Gracieta.

—¿Qué 't pensas que haveu de dur una calaixera, noya? exclamá 'l Ton ab burla.

—No cal, Gracieta; deya la Carme tot anántse 'n ab sa cosina cap á la cuyna.

Y al moment váren tornar á sortir portant cada una un parell de platos de crema que depositaren al mitj de la taula.

—¡Ma, noy! ¿quí l' ha feta aquesta crema tan daurada? preguntá 'l Pep á la Carme; pero avans que aquésta pogués responder al minyó, lo Ton, aixecantse ab orgull y posant la ma sobre 'l monyo de sa dona, exclamá:

—Quí vols que l' hagi feta... la mestressa. Tot ha sortit d' aquest cap.

—¡Bravo... bravo! cridaren tots picant de mans y prenentne després cadascú un parell de culleradas.

—Sí qu' es bona.

—Y ab un gust de llimó que enamora.

—Tu, dígué la Carmeta al seu home; porta las ampollas de ví dols que trobarás dintre l' armari.

—Vatúa 'l mon dolent, té, ja no tinch gana de menjar res mes, exclamá 'l Pep esbufagant de tip. Oy qu' es bona, Gracieta, aquesta crema?

—Molt... pero ¿cóm es aixó que no te gana vosté?

—Miris, perque menjant me l' hi feta passar. Ni menos puch dir faba...

—Posta que ho pots dir, cridá 'l Ton.

—Que no.

—¡Pero si ja ho has dit!... ja, ja, ja...

—Mireus si n' es d' espavilat lo meu home, dígué á tall de mofa la Carme.

—Vaja, noys, ¿quí vol fruyta? ¿A qui li agradan las peras?

—Jo 'n tastaré una, dígué la cunyada.

—Y jo un' altra.

—¿Son dolsas? preguntá 'l promés de la Milia.

—Tástilas, home... tingui, apa, menjeune tots. Aquí ningú té de fer cumpliments.

—¿Qué no bebeu? Pareu los gots, au, brillo... anava esclamant lo Ton, abocant á cada hu un raig d' una mistela mes roja-daurada que una panotxa.

—Milia, ¿cóm está 'l café? va preguntar la Carme.

—¡Qué vol dir lo café á casa! cridá 'l Ton. Preneu-li vosaltres las famellas, que nosaltres anirém al Orient.

—Si 'l prenguesser aquí fariam mes broma, objectá 'l promés de la Milia.

—A casa es millor que al cafetot, deya la Carme; allá no donan mes que aygua de garrofas

—Sí, sí; prenemlo aquí, deya de nou lo promés.

—Just, aquí, per pogueu estar entre las faldillas de la xicota. *Nada, nada*, cridava 'l Ton, al Orient, al Orient...

—¡Malvinatja 'ls homenots!... sempre han de aygualir las festas.

—Calla, tú, rabaquet, may estás contenta. Vaja, donchs, lo pendrém aquí.

La Carme y la Milia comensaren á treurer los

plats y las ampollas de la taula deixantla desembrassada pera posarhi los platets y las tasses pel café. Un moment després la Milia sortí de la cuyna ab la cafetera fumejanta que fou saludada per tots los homes ab un ¡Viva! de satisfacció, mentres la mestressa després de repartir los terrossets de sucre, abocava en cada tassa lo deliciós líquit ab una flayre de *moka* que despedía com volguent dir:—Soch fill de

Arabia .. ja 'm podeu tastar que us agradare.
 —*Vamus* á veurer, va exclamar de cop lo germà del Ton tot xuclantse ab la punta de la llengua una gota de café que li havia quedat oscilant en una *lateral* del bigoti, proposo una cosa.

—Que s' espliqui, respongueren tots.

—Algun sortida de peu de banch, murmurá sa dona.

NOTA ARTISTICA

DE F. MORAGAS POMAR

— Que enrahoni 'l Miquel. Au, noy, desembússat.
 —Donchs proposo... proposo... que després de pendre 'l café hi hagi ball.
 —¡Bravo... sí, sí!
 —¿Pero ahont? aquest pis es tant menut... digué la Carme.
 —¿Ahont? al terrat.
 —¿Y música? ¿Quí sonará?
 —Aixó ray, respongué 'l Ton, convidém al trompa del quart pis y ja tenim música.
 —Sí, pero música de cops de trompa. . Vaya una riquesa.

—¡Ca!... si també toca 'l *cordayon*, feula mestressa.
 —Donchs ánsia, xicotás, cridava 'l Miquel, ánsia, cap al terrat y á ballar..
 —Jo ballaré ab tú.
 —Bueno y després... tú ballaras ab mi.
 —Quin sarau mes á la fresca.
 —Y que avuy no pica 'l sol.
 —Hasta 'ls núvols nos protegeixen.
 —Alsa, alsa... aném á veure al trompa.
 —Be deurá acceptarme per ballador, preguntá baixet lo Pep á la Gracieta.
 —Ab molt gust, respongué la noya clavant sos ulls

de blau de cel al rostre del fadrí manyà; pero, miris que no 'n sé gayre.

—¿Qu' hi fa? Un del altre pendrà la bona voluntat; jo de vosté y vosté de mí, perque tampoch ne soch mestre.

Y aixís hauria continuat la conversa si 'ls crits de —Apa noys, cap al terrat,— no l' havessen interrompuda.

II

Lo *trompa* assentat sobre una gabia vuyda de gallinas estirava y arronsava la manxa del acordeon ab un brillo engrescador, mentres que al *compàs* d' una ayrosa polka dansavan totas las parellas rihent y suant.

La Gracieta y 'l Pep pareixían dos endiablats... ¡Mare de Deu, quíns salts feyan! Pero vingué una americana y allavoras ab lo balandreig mes sossegat varen tenir ocasió de parlarse poch á poquet y dir lo fadrí quatre amoretas á sa parella.

—Lo día de avuy no lo oblidaré may mes. Creguí, Gracieta, que en vosté he trobat la dona que pot, si vol, ferme felis.

—No 'm fassi riurer ¿qué 's pensa que l' haig de creurer?... responía la xicota virolada de vergonya per las paraulas d' ell.

—Donchs hi pot pujar de peus á ulls cluchs; si vosté volgués encare faría un cop de cap...

—No ho fassi; miris que podria ferse mal.

—¡Ah, se 'n burla! Pues me sembla que no son cosas aquestas per pèndresselas á broma ..

—Vosté sí que s' está burlant de mí, es clar, com una es dona...

—Ay, Gracieta, jo estich segur que aixó que sento aquí dins' per vosté (y se senyalava 'l cor,) es amor ardent... passió...

La Gracieta s' enrajolá més y no sapiguent que respondrer, va exclamar girant lo cap y llensant una rialla ab tota la ignocència infantil:

—¿Oy qu' es bonica aquesta americana?

—No tant com vosté.

—Fugi, home, fugi...

—Pero ¿qué contesta á n' aixó que li he dit?

—¿A qué?

—A n' el meu amor.

—Ja veurá... ¿qué vol que li diga, pobre de mí? Jo no puch respòndreli... Aixó es qüestió de la mèva mare.

—Creguí qu' estich decidit á demanarla. Pero avans voldria estar segur de no rebre una carabassa de vosté...

—Tan dolenta 'm creu?

—Ah! ¿de modo que no me la donaria?

—No, senyor.

—¡Donchs diguí que m' estimal

—No he dit tant...

—Oh! sí que m' estima, Gracieta, si, ho conech...

M' estima igual que jo á vosté.

Y en Pep en un moment d' entusiasme va estrenyer ab forsa contra son pit á la minyona.

—¿Què fá?... exclamá aquèsta posantse seria.

—Ay, dispensi... Pero no hi veig d' alegrí.

Ni l' un ni l' altre 's digueren cap mes paraula; sols se parlavan ab los ulls qu' es lo ilenguatje de las ánimas enamoradas.

Y efectivament, los dos joves s' estimavan desde 'l primer moment que 's vegeren assentats l' un frèch de l' altre á la taula durant lo dinar.

Lo ball va acabarse. Era ja fosch y 'ls convidats, després de fer un rato més de gatzara abaix en lo pís, un á un anaren desfilant despedintse del Ton y la Carme y desitjantse tots un dinar com aquell ab tanta armonía y bon humor, en la diada del Carme del any següent.

Lo Pep y la Gracieta també varen despedirse ab una estreta de má y una mirada tendra que sense dir res tot ho expressava.

Pero lo Ton, que desde 'l principi havia observat als dos joves, va dir en alta veu guyantantlos ab detenció quan se despediren:

—Bueno, noys, fins á un' altra. Pep, demá á n' el taller, enrahonarém d' una cosa que 'm sembla que t' agradará. 'T tinch buscada una xicota... y á tú, Gracieta, 't guardo un currutaco que, ó molt m' enganyo ó l' has d' estimar molt... A veurer, donchs, macatxo en ronda, si l' any que vé torneu á venir com avuy á casa mèva portant la creu del matrimoni al coll.

Lo fadrí va riurer molt al sentir parlar d' aquest modo al forjador, pero la Gracieta, baixant los ulls y tornantse roja per décima vegada, corregué á trobar á sa padrina la Carme... mentres lo Pep la seguía ab la mirada y li sabia greu separársen.

Estava enamorada com ell. ¡Vaya si ho estava!

J. AYNÉ RABELL.

UNA FLOR REGIONAL

AMOR FI DE SIGLE

—T' agrado?

—M' agradas.

—M' estimas?

—T' estimo.

—Me mimas?

—Te mimo.

—M' enfado!

—T' enfadas?

¿Per qué, vida mia?

—¡M' enganyas, Arturo!

—Donchs, jo t' aseguro que tú ets ma alegría.

—¿Si? Donchs soch ditxosa!
 —Quan de mí duplavas
 creu que t' enganyavas.
 —¡Perdona 'm!
 —¡Hermosa!...
 —Adeu, amor meu!
 —Ab lo teu jo conto.
 —(S' ho creu, ¡y que tonto!)
 —(¡Qué tonta, s' ho creu!)

SALVADOR BONAVIA.

TARRASSA.—La companyia del Sr. Borrás debutá ab bon éxit en «Lo Teatro Principal» lo dissapte últim, emportantse justos y merecuts aplausos lo Director y parts principals, ja que las demás deixaren bastant que desitjar.

Per avuy está anunciat lo drama catalá *Barba-roja*.

En lo «Teatro Egara» una companyia forana representá á més de una sarsuela castellana, las catalanas *Cinch minuts fora del mon* que no més pogué passar, y *Lo primer dia*, la qual, hauria sigut digna successora de las altres á no haver sigut lo Sr. Rius, aficionat tarrasench qui á última hora va encarregar-se del paper de «Federico» per haverse indisposat l' actor que n' estava encarregat.

R. LL.

SITGES.—«Teatro del Prado.» La companyia artística d' aficionats del mateix teatro, doná diumenge dia 16 passat per la nit, una funció que varen posar en escena tres sarsuelas essent ben interpretadas per los aficionados que hi van pendre part. La companyia d' aficionats del teatro «El Retiro,» posá també l' mateix diumenge á més de duas sarsuelas castellanas, la tan aplaudida pessa *Un pollastre aixelat*, distingintshi molt lo Sr. M. Riera junt ab la Sra. Sánchez y los aficionados Marsal, Ribas, Pissá, per lo que varen rebre molts aplausos. Próximament dita companyia pesará en escena las sarsuelas, *La marmota*, *La sensitiva* y *Lo rovell de l' ou*.

J. S. T.

MANRESA.—«Teatro Conservatori.» diumenge dia 16 se posá en escena lo bonich drama en 8 cuadros *La Taberna*, obtenint molts aplausos.

Tan lo Sr. Tutau, la actriu Sra. Mena com tot lo resto de la companyia, saben guanyarse las simpatias d' aquesta ciutat.

V. A.

MATARÓ.—La companyia del teatro catalá de Romea que actúa en lo «Euterpe» veu concorregudíssimas las sevas funcions. En la segona, que tingué lloch lo diumenge passat, se representá ab éxit brillantísim lo nou drama *Or de D. Frederich Soler*, que agrada en extrèm y la obreta de Vilanova, *L' ase del hortolá*, que va fer las delicias dels espectadors.

Los artistas se portaren admirablement, en especial las Sras. Adela Clemente y Monner, lo Sr. Martí representá ab gran ajust lo seu paper, així com estigueren á gran altura, los Srs. Capdevila, Soler, Goula, Santolaria, Fuentes y Pinós.

R. T.

BLANES.—Lo próxim diumenge, dia 22 del corrent, se celebrarà una vetllada literari-musical á benefici dels pobres, en la que hi pendrán part varias senyoretas de aquesta vila y l' distingit escriptor D. Joaquim Riera Bertrán, que se troba estiuhejant en aquesta vila.

L' acte tindrà lloch en los salons del «Primer Casino» de Blanes.

En lo teatro «Recreo» segueixen ensajant la opereta

Marina de la qual, vistos los crescuts gastos que ocasiona, se 'n donarán duas funcions, per quin motiu ha cregut algú veurer antagonismes entre 'ls empressaris del teatro y 'ls organizadors de la vetllada, lo que estich autorisat per desmentir categòricament.

J. A. B.

TEATROS LOCALS

TÍVOLI.—*La Telefonista* proporcionarà bonas entradas. Cuan no per altra cosa, pel llenguatge descoctat y per las frases que s' hi diuhen.

L' arreglo no está fet ab gaire acert. Los actes son mal medits; sens coneixer l' original asseguraríam que 'n te tres y fins indicariam ahont acaba l' según y comensa l' tercer. No s' hi nota gran esforç en la *trasplantació*, y aquesta no resultaria tan *exòtica* deixant l' acció á París.

En cuant á la música, no arriarán pas á tocarla 'ls cegos.

Lo desempenyo bastant cuydat, y molt acertat referent á la Sra. Martinez y al Sr. Pinedo.

NOVETATS.—Ab desitj era esperada la representació de *La Dolores* per la notable companyia Mario.

Enutjosos son en veritat las comparacions de que tan s' abusa en particulars conversas, pero en lo cas present, no solsament las admetém, sinó que las creyém justísimas.

Tothom recorda la interpretació que *La Dolores* obtenia per los modestos artistas de la companyia Tutau. Era tan cuydada que 'ns acontentavam dient:—¡Vamos, que per ser èlles, ho fan bastant be!

Avuy devém dir, que aquell desempenyo era magistral.

A la companyia Mario se li atribueix una justa importancia que no gosa ni de molt la de Tutau y per aquest motiu parlém aixís.

Tothom, també nosaltres, creyám que ab lo coteig que anava á proporcionarnos lo desempenyo de *La Dolores*, veuriám lo molt que han d' aprendre nostres actors. Y precis es dirho, ni un sol dels personatges pogué demostrarnos tal cosa.

La protagonista confiat á la distingida actriu Maria Guerrero, comensá desilusionantnos veient que 'l vestia ab riquesa y sense propietat. En pocas situaciones lográ convencens, particularment en las escenas ab lo *eopleto*. Aquest mateix personatge lo *eopleto*, feu anyorarnos de debó la interpretació qu' en rebia del malaguanyat Esteve, que l' encarnava ab la fidelitat que l' autor degué imaginarlo.

Lo sargento aquell, interpretat per lo Sr. Simó, també l' recordarém ab preferencia.

Y per acabar, lo conjunt lo trobarem defectuós, no reconeixent las mogudas escenas, primeras de l' obra, y las animadas del según acte durant la *lidia*.

Suposém que tot es degut á que 'ls artistas de la companyia Tutau *sentian* millor l' obra que no 'ls últims que l' han representada. Aquesta, la obra, triumpfá de tots modos, y es que lo bo sempre s' imposa.

ELDORADO.—La companyia Vicó está donant las últimas funcions.

Los numerosos admiradors de tan notable artista, assisteixen ab assiduitat á prodigarli entusiastas ovacions en demostració de lo que 'ls dol tinga d' anarsen á llunyas terras.

CALVO-VICÓ.—Las representacions de *Los sobrinos del Capitán Grant* á més de continuar atrayent números públich, han millorat notablement ab l' adquisició de D. Conrat Colomer, de qui tot Barcelona coneix l' acert ab qu' interpreta lo personatge del doctor.

CIRCO ESPAÑOL.—*La barca nueva*, lletra de Jakhon Veyan y música del Mtre. Cereceda, es un bonich cuadro dramátich que fá sentirse ab gust y que 's recomana per apartarse del tan manosejat flamenquisme. Lo despenyo molt cudat y digne d' aplauso.

S' anuncia l' estreno de varias obras.

Per l' economia de preus y la variació d' obras, no es d' extranyar que la concurrencia hi abundi cada nit com may havia pogut conseguirse.

CIRCO ECUESTRE.—*La pantomima Los dos germans* presentada per la *troupe* Onofri, agradá moltíssim.

De costúms militars, culminants situacions, ab son corresponent ball d' odaliscas y moros que sempre 'ls toca rebre, lo públich la veu y escolta ('ls tiros) ab interés.

Ja ho vam dir, hi ha Onofris per dias.

LABRQUERA.

EN LO CIRCO ECUESTRE

Mímich de dos rals; un dels que més lluheixen en la pantomima.

SÉPTIM CONCURS

DOLORAS

Llista de composicions rebudas.

- 1, Lo Contrast, Vritat y Fingiment, Avia y neta.
- 2, Aquí 'n van tres. — 3, Amor, Violeta, Lo Campanar. — 4, ¡Humanitat! .. — 5, Dolora. — 6, Lo mocador. — 7, Tres del meu jardí. — 8, Maria, Ruhí, La vida. — 9, Lo casament, La Font. — 10, Enamorats, ¡¡Mort!!; Desvari. — 11, Cada mirada seva... — 12, Lo mon. — 13, Amor Patri. — 14, Lo pitxor mal. — 15, Humanitat, *Al agafà 'ls civils...* — 16; III Doloras. — 17, Amor, y traje. — 18, Cercol d' amor. ¡Bona paga! Lo cástich. — 19, Dos fanatismes. — 20, ¡Una flor! Una dona! ¡Dolora! — 21, Los valents. — 22, Ja hi, som vida meva...

En lo próxim número se publicará 'l fallo, y en lo següent la composició premiada.

Ab lo número present, repartim lo tercer folletí de *Las joyas de la Roser*, ó sia de las planas 17 á la 24.

Una d' entre las molts obras dramáticas que tenim en llista y que mes aviat repartirém en lo folle-

tí, es la popular comedia en un acte, *¡Tot per las donas!*, original del distingit autor D. Joseph M.ª Pous.

De aquesta obra s' han agotat duas edicions y la tercera la publicará aquest periódich.

Nostre company de redacció, D. Ignasi Iglesias, está acabant un nou drama en tres actes y en prosa intitolat, *L' Estafa*, lo qual per la novetat del argument, creyém que cridarà l' atenció.

La Societat «Ateneo Porvenir», doná lo diumenge passat una important vetllada. Obtingueren aplausos tots quants hi prengueren part y especialment lo célebre guitarrista D. Joan Pou.

Per aquest vespre y ab un escullit programa está anunciat en la Societat Ateneo Constanca, lo benefici de don Enrich Roy. Forman part del programa, las pessas *Tres que 'n fan quatre* y *Cura de moro*.

Demá á la tarde, en la «Societat Claris», tindrà lloch una funció extraordinaria, representantse lo preciós drama *La pena de mort*.

Nostre apreciat colaborador, D. Enrich Riera Mateu, ha publicat un tomet de poesias intitolat *Rallias*, lo qual revela bonas y aceptables condicions pel conreu de la lírica catalana, susceptibles de ulterior desarrollo y mes ample volada pels espays de la poética fantasia. Remerciém l' envió.

Segons noticias la nova societat «La Serpentina,» te en estudi varias obras catalanas, com aixís també una pantomima original de un de sos consocis.

Están fentse los primers treballs, en aquesta ciutat, pera la fundació de una societat composta per andalusos y baix lo títol de *Círculo Andalus*.

Dimecres á la nit, morí en sa casa de Vallcarca, ahont s' havia trasladat feya algun temps pera trobar algun alivi á sa penosa y llarga malaltía, lo conegut y popular dibuixant D. Ramón Escaler.

Intim amich nostre, coneixiam lo mal que l' ha dut á la fossa, y no obstant ab sobressalt hem rebut la nova de la seva mort.

Per lo nostre dol compreném lo de la seva familia, á qui desitjém la major conformitat en tan terrible tránzit.

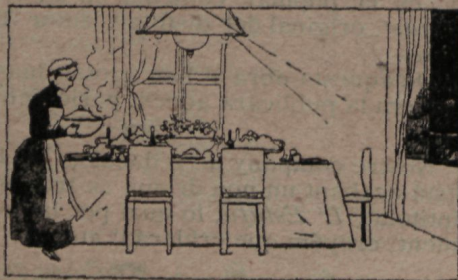
S' ha posat ja á la venda lo volúm IV de la *Biblioteca Popular Catalana*, contenint las admirables tragedias del Excm. Sr. D. Víctor Balaguer, *Lo guant del degollat*, *Las esposallas de la morta* y *Los Pirineus*.

Aquest volúm, de que 'ns ocuparém ab més extensió próximament, consta de 224 planas, y com tots, se ven á 50 céntims en nostra Administració y en los kioskos y llibrerias.

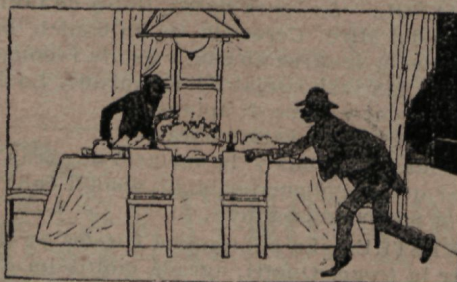
Ha comensat ja la impressió del volúm V, que 'l formarà la colecció dels travalls que En Robert Robert deixá escrits en catalá.

Dimars passat, en la funció de moda del teatro Tívoli, la xaranga de Alfonso XII, que amenisava 'ls intermedis, estrená una massurka original del jove músich D. Ramon Molgosa. Lo millor elogi que pot fersen es, que 'l públich demaná ab insistencia la repetició.

UN BON DINAR

—Ara ja puch avisarlos.

—¡Recristo quita ápat!

—Aixó 's fa aixís.

—¡¡¡Oh!!!

XARADA

Es la primera vocal,
 una lletra la segona,
 tres-inversa cantitat
 que ha tingut tot home ó dona.
 Si bé ho miras, un nom d'home
 trobarás en mon total,
 si al moment quart hi afegeixes
 que n' es nota musical.

J. LLOPART.

ANAGRAMA

Te una total en Marsal
 que te lo cap de total.

MANEL ESPUNYA.

TARJETAS

I

ANA M. TORRE

TOSSA

Formar ab aquestas lletas degudament combinadas los noms de dos pobles catalans.

JOAN DEL PORTALET.

II

D. ROGAMORA GALLART

BASEA NOU.

Formar ab aquestas lletas una comedia catalana y lo nom de son autor.

JOSEPH GRAU LIANES.

GEROGLIFICH

X

S L I
 K R T
 I

GINET BARRERA Y CARGOL.

Las soluciones en lo próxim número.

AVIS

Queda estribert lo regalo de costum.

Soluciones als Enigmas insertats en lo núm. 75

- ENDEVINALLA. I.—La Lluna.
 » II.—Lo fum.
 » III.—A un igual seu.
 » IV.—I.º pou.
 » V.—La galleda.
 » VI.—L' agulla de cusí.
 » VII.—La caixa de morts.
 » VIII.—La sabata.
 » IX.—Lo cordó de la cotilla.
 » X.—La teulada.

Vingueren 12 plechs, pero no ab todas las soluciones exactes.

La Correspondencia en lo núm ro próxim.

COMPLEMENT

¡A la fi sortiran de duptes!
 La paraula que tant ha fet rumiar, mirinsela aquí al mitj.

EMPORPREIXEN

Y ¿saben ahont la poden veurer?

En lo preciós poema del malaguanyat poeta don Francesch Pelay y Briz, *La masia dels amors*, premiat en la exposició de Filadelfia, l' any 1876, en la tercera edició, Cant IX, página 138, ratlla 10.

Com que al repetirla, era, com qui diu jugar ab foch, tres han sigut los que l' han enviada.

Don M. Rovira Coll.

- » Ramón Constantí.
 » Agustí Gelabert.

Lo premi dels 20 RALS correspon al primer d' aquets senyors y als altres dos hem acordat recompensarlos ab un premi de 8 RALS á cada hu.

NOTICIA IMPORTANT

Lo próxim número será lo primer de la repetició de *PENSADAS*, aquella especie de repartidora que tingué tant éxit per la abundancia de premis.